

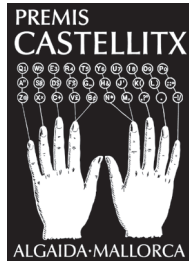
Jordi Draper i Costa

Com un mar de silenci...

*Rosa d'Or de la Pau de Narració Curta
Certamen Literari de Castellitx*

ALGAIDA, 1999

Col·lecció Binària · Premis Castellitx · PCI999-N-R-0151-0123

© del text: Jordi Draper i Costa

© de l'edició: Ajuntament d'Algaida, 2019

Publicat per primera vegada a *Certamen Literari de Castellitx 1999. Obres primeres: Poesia, Narració Curta i Glosat*. Algaida: Ajuntament d'Algaida, 1999. (Plaquetes d'Història i Cultura; 6/7)

Coberta, maquetació i disseny de la col·lecció: Bartomeu Salas Mascaró

Coordinació editorial: Bartomeu Salas Mascaró

Ajuntament d'Algaida

C/ del Rei, 6 · 07210 Algaida (Illes Balears)

Tel.: 971 12 50 76 · 971 66 56 79

ajuntament@ajalgaida.net

premiscastellitx@ajalgaida.net

biblioteca@ajalgaida.net

www.ajalgaida.net

Queden totalment prohibides, sense l'autorització per escrit dels titulars del copyright, qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació, total o parcial, d'aquesta obra.

Jordi Draper i Costa

Com un mar de silenci...

*Rosa d'Or de la Pau de Narració Curta
Certamen Literari de Castellitx*

ALGAIDA, 1999

JORDI DRAPER I COSTA

Jordi Draper i Costa va néixer el 1973 a Lloret de Mar, comarca de la Selva (NE de Catalunya). Llicenciat en periodisme i en antropologia social i cultural, ha viatjat per molts indrets d'Europa i del món recollint històries i anècdotes de diversos grups humans. Durant anys, i com a professional freelance va publicar a *Descobrir Catalunya*, *Rutas del Mundo*, *Viajes National Geographic*, *Altair*, *AVUI* o altres revistes i diaris de temàtica social. El 2003 va aparèixer el seu primer llibre *Històries de mar i d'en terra*, recopilació d'anècdotes i llegendes de la gent de la Selva Marítima, escrit juntament amb el seu pare. Més tard va publicar *¿Abans. Lloret de Mar-Recull gràfic 1885-1965* (2006), un intens treball d'investigació i recerca oral amb més de 2.000 imatges sobre la història del darrer segle a Lloret. Membre actiu a diverses entitats, destaca sobretot per ser president de l'Associació Ciutadana SOS Lloret. Viu en parella i els seus dos bessons a Lloret, on gestiona un negoci de productes de neteja.

La narració *Com un mar de silenci...*, de Jordi Draper i Costa, fou guardonat amb la Rosa d'Or de la Pau al XXIII Premi de Narració Cuarta del Certamen Literari de Castellitx 1999. En foren jurats, Llorenç Antich Trobat, Pere Fullana Puigserver, Gabriel Janer Manila i Pere Mulet Cerdà.

Com un mar de silenci...

SOC VELL I JA HE vist pondre's el sol molts cops a la meva vida. Aprop del jaç espero tranquil la mort. Ja res m'altera, ja res m'indigna, res em fa patir més del que cal.

Qui ho hagués dit! Qui hagués estat prou agosarat per assegurar que jo, pou d'infinites inquietuds a la joventut, podria ajustar les portes de la percepció, seria capaç de tancar els ulls i somriure satisfet del meu passat.

Fa tres dies que en Trosco es va escapar. Ara estic més sol que mai. Potser millor, potser és el que volia pels meus últims dies.

M'agrada veure passar el temps assegut en la solitud de la meva cabana, veure des de la terra fresca que em va veure néixer com gandulegen els núvols rosats, a última hora, del dia per les conques de l'horitzó. M'agrada balancejar-me en la meva cadireta i cobrir-me les cames velles amb la manteta de ratlles vermelles que la Raquel em va regalar quan érem al Marroc. Quan fa fresca, al vespre, i el sol s'acomiada dels ocells silvestres, és quan el meu cor més somriu.

Aleshores, perdut entre l'infinitud de colors del cel, aprop de la porteta de fusta de casa, és quan contemplo la vall verda immensa que baixa suau des de la meva punta de muntanya fins a la mar, la mar llarga que es retalla de tant en tant per la presència de les illetes plenes de sirenes que poblen les aigües. I al fons, la misteriosa illa de Tory i el gran astre que badalla per darrera.

—Bon capvespre, avi Josh —em diu cada dia— vagi a saber si demà encara soc viu— i amaga el seu nas carbassa en la fosca.

Sempre espero una estoneta abans de respondre. Sempre resto

Callat fins que ja no es veu la bola groga a la llunyania.

—Jo seré viu... Aquí t'espero.

No hi ha jorn que no m'assegui a respirar el capvespre. Inclús els dies de pluja, aquest vell camina pel fang tot esguardant tranquil els grisos variats dels núvols i somrient a les estrelles que saluden per les esquerdes del cel amb el cor ple de sentiments.

*** **

Fa dies ja que va deixar-me la Raquel, la incansable Raquel del meu cor. Se'n va anar, va marxar lluny a fondre's entre les espurnes de l'aire, va convertir-se també en terra i va donar la part més important del seu cor a l'aigua i al foc: a l'aigua hi deixà la seva essència i al foc els seus ulls.

No hi ha segon, minut ni hora que no la recordi i pensi en ella, la infatigable companya de la meua vida, ella que continua essent amb mi cada dia en el repicar de les onades en el penya-segat i cada nit en les llànties vives que pengen de la immensitat del cel.

*** **

Fa anys caminava per les amples planures de l'oest d'Irlanda. Viatjava amb la meua bossa de cuir alemanya per les desolacions enormes i agrestes de Connemara. Les meves jornades eren llargues caminades per terres deshabitades, els meus ulls ploraven botits de bellesa davant les vastes extensions sense relleus a l'horitzó, superfícies de turba negra infinites i farcides de petits rierols i bassals on s'hi criaven granotes. Dormia on podia, protegit sota qualsevol roca, i al dia següent continuava la meua marxa. Vaig estar setmanes caminant sota els designis i l'atzar de la natura, fins que vaig arribar a un poblet mariner al nord de Kerry. Aleshores va ser quan vaig embarcar i vaig iniciar els meus viatges pel món. Vaig endinsar-me oceà enllà sense rumb fix i sense adonar-me'n, vaig allunyar-me durant molts anys de la meua terra.

Com un mar de silenci...

Abans de solcar els mars, però, vaig caminar molts dies per Irlanda i vaig aprendre a estimar l'olor de la terra negra del meu país. L'aroma del territori celta va acompanyar-me sempre en els meus viatges, durant anys, fins que un jorn solejat i calm de primavera, la Raquel i jo vam trepitjar de nou la platja de Tra na Rosann de Donegal: va ser el dia que vaig retornar a Irlanda, per quedar-m'hi per sempre més. Aquell dia va ser el primer cop que la Raquel i jo vam veure plegats la misteriosa planura de les Monk rocks (roquissars Monjo).

*** **

Plovia a bots i a barrals aquella jornada de tardor gris. Feia una vestisca cega que fuetejava la meva pell endurida. Sortejava les mates pansides per l'aigua i anava saltant el més destrament possible tots els rierols que trobava al meu pas. Amagat sota la meva caputxa, no vaig adonar-me compte que havia arribat a una plana de color especial i decorada amb un grup de roques a la punta esquerra que dibuixaven estranyes formes. Vaig aturar-me extasiat quan els meus ulls van descobrir l'indret sobtadament.

Era bonic, si!, però va ser un fet fora de la normalitat el que va fer que la planura dels roquissars Monjo ocupés un racó especial al meu cor.

Va ocórrer quan menys ho esperava: en la solitud extrema mai hagués sospitat que aparegués una figura inconclusa al llunyà horitzó. De seguida vaig descobrir que era una persona sobre una bicicleta. S'acostava cap a on jo era amb rapidesa fins que va arribar a una roca de mida mitjana que hi havia al mig de la planícia. Allà va desmuntar del seu vehicle i el va arpenjar sobre la pedra gris. No es va aturar. Va continuar avançant cap a on jo era, a poc a poc, però decididament. Vaig ser jo qui vaig frenar el pas i vaig restar immòbil. Una sensació estranya em va envair.

Era un ancià geperut i petit. Vestia roba molt fosca i arpenjava el pes del seu cos en un llarg bastó. Duia una gorra de llana amb orelleres molt clavada al cap, uns guants negres sense diteres i una bufanda vella al voltant del coll. Una manta de ratlles fosques li arribava fins als genolls, coberts amb bermudes marrons de vellut. Als peus duia unes xanquetes negres que deixaven veure uns dits molsuts i bruts de llot.

El vaig saludar amb un somriure ample i traient-me el barret gris d'ala ampla que duia sobre el cap. Vaig notar la pluja més intensa.

L'home em va mirar en silenci i sense aparentment immutar-se. Es va aturar. Els seus trets facials eren molt marcats.

—Viure tranquil abans de morir —em va dir en gaèlic— morir tranquil abans de viure.

Vaig restar perplex. No acabava d'entendre el que aquell estrany personatge em deia de sobte. Allà, enmig de la devastació solitària, el meu estómac no sabia com pair el que havia tot just escoltat.

—Com?— Vaig preguntar en anglès per assegurar-me que havia entès bé del tot el que aquell bon home em deia.

—Tu seràs algun dia vell com jo —continuà somrient en gaèlic— tu caminaràs pel fang sota la pluja, tu somriuràs a la terra en solitari, tu cercaràs la tranquil·litat en el silenci.

Aleshores em va donar una peça de tela lligada de color blau marí i bruta de fang. Estava embolicada fent forma de farcellet.

—Però... abans caldrà que vagis a la recerca de la que et busca a tu, abans caldrà que caminis llarg temps acompanyat, abans caldrà que estimis el bullici de les ànimes i del món.

Em palpà les galtes vermelles amb la seva mà gruixuda i plena de durícies. Em digué:

«Perquè les aigües quietes somriuin
haureu d'atravessar la mar
i endinsar-vos en els aromes vermells
i en les veus del desert».

No vaig comprendre res aquell dia. Aquell homenet em va semblar aleshores un excèntric i inclús em vaig sentir molest per les seves paraules. Encara vaig entendre menys quan vaig obrir el farcellet que m'havia donat: dins hi havia una fulla verda de llor amb un grapat de sorra d'olor que desconeixia.

Era jove. Encara no havia après a entendre el crit del destí.

*** **

Com un mar de silenci...

Ella passejava un matí d'hivern per les roques al voltant de l'aigua. Era un matí de boira però tan se feia!. Com cada matinada es deixava endur atreta pels sospirs del mar i pels cants misteriosos que sorgien de les seves entranyes.

La Raquel era filla d'un pescador vell a qui la mar li havia robat la muller.

—Allunya't sempre que puguis del mar, filla meva —li deia son pare de petita—; la mar es falsa i traïdora i s'enduu de la terra el que més cobdícia tard o d'hora.

Li deia amb posat trist i melancòlic, encara que sabia que aquelles paraules no tenien gaire efecte sobre ella: la Raquel havia nascut de la mar i per la mar. Estimava l'oceà més que a sí mateixa i sempre s'imaginava viatjant més enllà de la línia de l'horitzó.

La Raquel va néixer a l'aigua perquè la seva mare no va tenir temps d'arribar a terra aquell dia de pesca en el qual la petita capritxosa havia decidit sortir a saludar el sol. El pare sempre deia que aquell havia estat el dia que més havia pescat a la seva vida.

—Els peixos estaven exaltats, nerviosos, com si volguessin eixir a la superfície —sempre deia. Si no s'hagués vist obligat a tornar amb preses a terra, aquell dia s'hagués fet d'or.

Per això l'home mai es va estranyar que la Raquel aprengués a nedar als dos anys d'edat ni tampoc va trobar peculiar que quan la Raquel tenia vuit anys es submergís a sota aigua i no en sortís fins cinc minuts més tard amb un mero enorme —més gran que ella— arreplegat als braços com podia i somrient.

També va comprendre quan la Raquel es va endinsar al mar amb ulls plens de llàgrimes el dia que sa mare va ser arrossegada per la tramuntana aigua endins.

Ella tenia dotze anys acabats de fer i ja començava a despuntar en la seva bellesa. Aquella matinada endevinava solejada i els pares van marxar tots dos cap a la mar plana a guanyar-se el pa i la llum: no bufava més que un lleuger oreig i el corrent era suau. Van endinsar-se més del compte fins que ja no van ser a temps de tornar: una tramuntanada va atacar per sorpresa per sobre els cims de Tossa i res es va poder fer per retornar el guisso a terra. Al dia següent, uns pescadors de Blanes van dur el cos

inconscient del pare de la Raquel a les costes de Lloret: la barca i la dona s'havien perdut entre les onades de l'horitzó.

La Raquel ho havia predit aquell matí i s'havia llevat moixa. Va caminar fins el freu dels Frares i va xerrar llargament amb els esperits de les aigües. Sabia que la mar s'enduu sempre tot el que desitja, per això només va poder plorar i eixugar-se les llàgrimes en la profunditat de les aigües.

Fins aquell dia semblava que la Raquel s'havia allunyat un xic del mar i caminava més terra endins, però des que va morir sa mare, va semblar que havia sorgit un vincle més estret amb el desert d'aigua i ella ja mai se'n separava.

Per qualsevol racó de la costa del poble es podia trobar un grapat de peces de roba abandonades a la mà de Déu. Tothom sabia allà que era el que s'havia tret la Raquel abans de despullar-se i capbussar-se mar endins.

Molts homes anaven a la seva recerca i la observaven com nua s'assecava al sol, mostrant el seu cos de bellesa infinita. Molts la desitjaven però ella no deixava que ningú s'acostés i trenqués el seu misticisme. Molts altres també la temien perquè rere aquells ulls enormes i foscos i sota aquella llarga cabellera de rissos daurats s'amagava un misteri difícil d'explicar. Molts altres la odiaven perquè no la podien posseir. A ningú deixava la Raquel indiferent.

Un dia, però, la Raquel va caminar entre la boira cap a les roques dels Frares de bon matí i quan hores més tard va tornar, ho va fer essent una altra persona. Des d'aquell dia es veia als seus ulls que buscava altres coses: aleshores ja no mirava a les aigües sinó més enllà, a l'altra banda de la línia de l'horitzó. Ningú entenia el que li havia passat, ni ella mateixa comprenia amb exactitud el perquè del seu canvi, però ja mai més va tornar al matí a despullar-se i llançar-se aigua endins.

Algú va dir després que l'havia vist sobre les roques dels Frares amb una dona petita que vestia de negre.

Les sirenes canten que d'entre la boira havia sorgit una dona vella i arrugada que caminava per sobre el mar.

—Tu sortiràs algun dia del mar com jo —li havia dit— tu retornaràs a les aigües, tu somriuràs al cel d'onades en solitari... però abans, cal-

Com un mar de silenci...

drà que vagis a al recerca del que et busca a tu, abans caldrà que caminis llarg temps acompanyada, abans caldrà que estimis el bullici de les ànimes i del món.

La vella li havia donat una ampolleta verda i li havia palpat les galtes vermelles amb la seva mà gruixuda i plena de durícies.

La vella li va donar un mocador pel cap i li digué:

«Perquè les aigües quietes somriuguin
haureu d'atravessar la mar
i endinsar-vos en els aromes vermells
i en les veus del desert».

No va comprendre res aquell matí. La dona li va semblar certament boja. Es va sentir inclús molesta i inquieta: aquella vella l'havia arrencat de la seva pau. Tenia 18 anys i no entenia res, sobretot que volia dir aquell trèvol de tres fulles que s'havia trobat entre l'aigua salada que contenia l'ampolla.

Era jove. Encara no havia après a entendre el crit del destí.

*** **

—Jaaai, jaaai, hai-halú!

La meva mare sempre em despertava amb aquestes veus. Cada matí, quan pujava muntanya amunt a la recerca de noves pastures pels xais acostumava a fer córrer el ramat fent aquesta cantarella. En Daniel, el meu germà gran, sempre la acompanyava i també en N'haog, la Wally i en Hug, els tres gossos peluts que teníem en aquell temps.

El meu pare, en canvi, era silenciós quan es llevava. Cada matí, abans que la mare obrís els ulls, ell saltava del llit, es posava el seu jersei gruixut i la seva llarga jaqueta americana i sortia a la fresca. Donava menjar als ànecs i a les gallines i després s'asseia al pedrís del corral i fumava calmament el seu tabac de pipa. Després, sense presses, prenia saques prou grosses de roba i un rasclat de puntes afilades i prenia el senderol que baixava fins als penya-segats, arran de mar. Anava sempre a recollir les algues seques que s'acumulaven al capdamunt de la sorra fina de la plat-

ja, les males herbes que escopia el mar. S'aixecava la gorra perquè el vent li refresqués la suor del front i es passava tot el matí arrossegant el rasclet amunt i avall, escollint els millors adobs per la terra.

La mare sempre li deia que era un gandul, que la feina de recollir algues no requeria tant de temps com el que ell invertia. Sempre cridava, la mare i el pare sempre callava, callava però continuava fent el que li passava pel magí.

Era un home de poques paraules però tenia un cor d'or. El que li passava al pare és que el món allà on vivia se li feia petit. Molts cops l'havia observat des del capdamunt de les dunes i ell aturava els seus braços i es quedava observant l'horitzó. Els seus ulls penetraven les ones, el cel blau del fons i els seus llavis exhalaven un llarg sospir.

Un matí, quan la mare ja havia marxat amb en Daniel, els xais i els gossos cap a les pastures de Lucy, el pare va pujar del mar i va venir al camp on jo estava recollint patates. Era una planura ample al capdamunt d'un turó que els vells del lloc anomenaven en gaèlic «El pujol de la bona ventura»: era el meu turó, el meu camp preferit, perquè des d'allà dalt es divisava infinit el mar llarg i ample i els turons verds i diminuts que poblaven tota la geografia de Donegal.

El pare va caminar en silenci cap a mi i quan va ser aprop meu em va mirar fix als ulls i em va abraçar ben fort. No solia manifestar mai els seus sentiments.

—Saps Josh? —va parlar-me fixant la seva mirada clara en la meva— el meu pare va marxar a Amèrica quan jo tenia la teva edat. Tres dels meus germans grans s'havien mort de gana i feia només dos dies que també la meva mare havia perdut la vida.

Va ajupir-se al terra i va agafar un grapat de terra negra. Aleshores tornà a incorporar-se i va obrir la mà deixant relliscar la sorra per entre els seus dits.

—Va deixar-me sol en aquests prats i em va dir que no oblidés d'anar-lo a buscar algun dia. Va volar com el vent, va lliscar com l'aigua, però abans va demanar-me que recordés sempre una cosa. Em va dir que no oblidés mai escoltar el que el meu esperit em deia, que fes el que havia de fer, que fos conseqüent amb les meves idees però que mai deixés d'escoltar el que hi havia escrit dins el meu cor. M'entens, oi?

Com un mar de silenci...

—Si pare —li vaig contestar sorprès.

—No ho oblidis tu tampoc, fill. Ara ja ets prou gran per comprendre-ho.

Va girar-se i va caminar tros enllà. Es va aturar al final de la terra conreada i aleshores em va mirar. Mai més he oblidat aquella última llambregada tendra i dolça: en ella el meu pare volia expressar tots els sentiments contradictoris que es batién en el seu interior. Una càrrega d'amor infinit vessava de les seves pupil·les curulles de blau del cel.

Mai més vaig veure el meu pare. Aquella tarda va marxar amb en Gregory, el pescador solitari del cap de les foques. Van endinsar-se en l'oceà rumb a Amèrica, la terra dels seus somnis i tan sols va deixar enre-re un barret gris d'ala ampla i el seu record dins el meu cor. Jo tenia aleshores 12 anys.

*** **

En Saïd em va despertar quan vam haver passat la serralada del Gran Erg occidental i vam arribar a l'immensa Hamada, a la gran planura de colors ocres que esdevé pràcticament invariable fins a terres de Marroc.

—Aquí afegiràs un any més a la teva vida, amic meu —em va dir.

—Si la pols i el sol no se'ns menja, Saïd —li vaig contestar somrient.

Feia setmanes que avançàvem parsimoniosament a través dels kilòmetres i quilòmetres de sorra infinita. Era com un mar de silenci, com un univers fóra dels dominis de l'home. Els nostres dromedaris desitjaven arribar als oasis d'Er-Rachidia i Merzouga, on s'acabava la caravana. Tots estàvem cansats i teníem ganes de gaudir de la companyia de dones, beure aigua fresca i fumar una mica d'herbes que relaxessin la nostra ment.

Vam tardar encara 11 dies mes per acabar de creuar la Hamada i finalment arribar a terres de Marroc. El vent bufava intens en aquella època, i a vegades, les tempestes de sorra eren tan fortes que era absolutament impossible poder obrir els ulls: hom s'acurrucava sota el plec de mantes que servien d'abric a la nit i es deixava emportar per la somnolència que provocava el pas repetitiu del camèlid en el seu avenç lent però impertèrrit a través de la galerna. Sempre regnava el silenci, inclús

quan hi havia tempesta: el vent bufava com intentant silenciar la resta de veus que sorgien en el desert, sempre ens impulsava cap el nord, els núvols es movien pel cel callats i decidits, les boirines de l'horitzó deprimien el temps. El desert era com un llarg somni, com una barrera entre els sentits i la realitat.

—Massís de M'hamed! —va assenyalar en Saddam, un dels guies de la caravana amb el que havia establert una bona relació— aquelles muntanyetes del fons... després... Marroc!. Dos dies: Merzouga.

En Saddam va treure's una creu metàl·lica de formes estranyes que quedava amagada entre la roba que li arribava fins al coll. Va mirar direcció el sol, però sense deixar d'observar la terra a través d'un petit cercle que es dibuixava al mig de la creu.

—Ets cristià, Saddam? —vaig preguntar ingènuament.

En Saddam no em va sentir. En el moment que preguntava el genet s'havia avançat files de la caravana enllà.

—No és una creu cristiana —em va explicar somrient en Saïd— es tracta d'una de les creus sagrades que utilitzen els tuaregs per orientar-se en el desert, conèixer els vents i poder preveure les tempestes. És com un tipus de brúixola de retocs màgics.

—Saps com funcionen? —vaig preguntar molt interessat— m'agradaria aprendre a fer-les anar.

—Només ells saben entendre els seus missatges. Tan sols els genets de la sorra comprenen les paraules que reflexa la calitja del desert, ells són els únics capaços d'escoltar la música antiga que rellisca per les dunes.

Vam estar ben poc temps als oasis del sud del Marroc. La veritat és que en Saïd tenia pressa per sortir del desert i pujar a les muntanyes del Gran Atlas, les muntanyes on havia nascut i on vivien encara tots els seus germans i cosins.

Ens havíem conegut al sud d'Algèria, a la ciutat de Tomboctou. Ell havia arribat allà a la recerca d'un amor impossible i n'havia sortit escaldat. Quan va adonar-se del seu error també va comprovar que les seves butxaques eren ben buides i que li seria molt difícil retornar a casa, al centre del Marroc, sense diners. Va estar treballant amb comerciants que venien del Txad i del Sudan a vendre les seves mercaderies, va aprendre de barber, va saber com es cuinava la carn de dromedari seca... Al

cap de cinc anys d'haver arribat a Tomboctou encara era allà i aleshores va decidir que ja havia arribat el moment de marxar-ne.

Jo venia de les costes de Guinea i volia arribar al mar Mediterrani a través del desert. Feia anys que viatjava a la recerca de no sabia ben bé què. Els meus pensaments anaven cap el nord, direcció a casa. Estava cansat de no ser de cap lloc i de ningú i havia decidit iniciar el camí de retorn. Poc imaginava que els 27 anys eren l'edat que Déu m'havia reservat per aprendre a redreçar el meu camí.

Tots dos volíem viatjar cap al nord i tots dos vam anar a parar a la única caravana que creuava el desert en aquella perillosa època de vestisques i de bandolers nòmades.

En Saïd era barbut i prim com una agulla. Em va caure simpàtic des del primer moment i jo també a ell. Ens vam començar a conèixer i a explicar les nostres inquietuds fins que vam descobrir que ens havíem convertit en bons amics. Jo li vaig prometre que abans d'arribar al mar i navegar aniria amb ell a conèixer les seves muntanyes i la seva gent i així va ser.

Vam arribar al seu llogarret de les muntanyes un 15 de setembre. Érem a 2934 metres d'altura i el sol cremava la pell. El vent era fred quan bufava. El poblet estava situat en una depressió per on circulava un riu serpentejant: al voltant del riu floria una franja verda de vegetació que contrastava amb el més enllà sec i sorrós que s'ofegava entre els núvols de pols.

No hi havia ningú al poble. Cap ànima viva va sortir a rebre'ns dels casalots de fang. En Saïd va baixar del ruc i va agafar les regnes mentre amb l'altra mà picava a les portetes ronyoses de les cases. Cap veí contestava i ell em mirava amb cara estranyada i força còmica.

Va ser com si de sobte la seva ment s'illumines. Estava pensatiu intentant esbrinar el perquè d'aquell abandonament, inclús se'l veia preocupat i trist però en un moment llampec els seus ulls van obrir-se i els seus braços es van enlairar.

—Imilchil —va cridar— Imilchil, Imilchil!.

Va muntar ràpidament sobre el seu ase i em va fer un gest espontani indicant-me que el seguís.

—És clar: Imilchil —va tornar a dir— ràpid, segueix-me!

Va córrer com un llamp sobre el ruc. Amb prou feines el podia seguir. Durant quatre hores vam estar trotant sense parar per senderols de muntanya. Em costava mantenir el seu ritme trepidant i em preguntava que caram volia dir allò d'Imichlil o Imisnil... quina dèria li havia agafat a en Saïd!

Per fi vam arribar a Imilchil. No podré mai oblidar l'impacte que em va produir observar aquella gran planura creuada per un riu, farcida de poblets i amb milers de persones, camells, cavalls, carros i tendes que semblaven granets de sorra de diferents colors enmig de la immensitat.

A Imilchil s'hi celebrava anualment el Moussad més important de la comarca i del país. Un cop a l'any tots els pastors berebers de les muntanyes, els camperols de les ribes dels rius, els beduïns del desert i alguns àrabs que venien de la costa es reunien allà per commemorar la gran festivitat dels casaments. La tribu bereber dels Aya-Aya, molt temuts a tota la regió nord de les muntanyes de l'Atlas, eren els amfitrions de la festa en honor a Al·lah.

Venia gent de tots els racons de la serralada a contemplar les belles danses de les precioses dones Aya-Aya, que es vestien amb faldilles roges plenes d'escallarins i es cobrien el pit amb una petita franja groga feta de seda. Les ballarines eren famoses per la seva sensual dansa del ventre, que embogia a més d'un home cada any.

Tots els pastors de la regió portaven les seves filles al gran Moussad, per veure si algun ric comerciant de la costa es fixava en elles i les demanava en matrimoni.

En Saïd i jo vam cercar la seva família infructuosament, durant tot el primer dia entre la gentada. Al vespre ens vam retirar a la vora del foc d'una haima,¹ on un comerciant del Rïf ens van cedir un espai perquè descanséssim. El segon dia vaig extraviar-me extasiat pels aromes i les veus màgiques dels berebers de l'Atlas: vaig perdre en Saïd entre els corredors llargs de haimes farcides de teles de tots colors, teixits del desert, estores de llana pintades amb indi² del desert, muntanyes d'es-

1. Tenda de tela que utilitzen els nòmades en el desert del Sahara.

2. Tint de color blau natural que els tuaregs i altres nòmades del desert fan servir per a tenyir teles i per a altres arts decoratives.

pècies, gerres decorades amb gemmes verdes, espases tuaregs, collarets i braçalets, exquisits plats de tajine³ i sèmols, cus-cus i pollastre...

Em vaig fer popular en el Gran Moussad. Molts pastors s'aturaven al veure'm passejar i em saludaven. Al principi havia notat una certa desconfiança de la gent cap a mi, al veure'm estranger, però després els havia caigut en gràcia i tothom em tractava amablement i m'acollia a la seva haima.

Vaig conèixer més de 20 Mohameds, més de 15 Ibrahims i un tant semblant de Saïds. A qui no aconseguia trobar era al meu, de Saïd.

La tarda del tercer dia vaig abandonar la recerca del meu amic. Sabia que en algun moment ens creuaríem i preferia no preocupar-me més del fet de no trobar-lo i aprofitar d'absorbir al màxim aquells jorns màgics que vivia. A mitja tarda em trobava prenent el té amb menta⁴ a la haima d'un comerciant anomenat Mohamed i va arribar un fotògraf alemany que també havia estat convidat gentilment a la tertúlia. Em va sorprendre trobar-me un individu tan gros i clar de pell en aquell univers que jo estava descobrint. Trobava que aquell home desentonava una mica allà on era. Després de prendre els tres tes que indica el ritual: el que és suau com la mort, el que és dolç com l'amor i el que és amarg com la vida, vaig sortir amb l'alemany a l'exterior perquè segons deia, ell sabia d'un tal Saïd que estava buscant a un europeu.

—El meu nom és Klaus —em va dir amb veu grossa l'alemany.

—Encantat de conèixer-te —li vaig contestar— Jo em dic Josh. Em sembla que tu i jo som els únics estrangers que ens trobem en el Moussad, així que el Saïd que busca a un europeu segur que és el meu amic.

—No som els únics estrangers del Moussad —va assegurar-me l'alemany —ahir vaig veure una noia molt bonica de cabell arrissat ros. La noia passejava amb el Saïd del que t'he parlat.

No sé perquè em va sobtar el que va comentar l'alemany Klaus, però sé que en aquell moment tenia més ganes que mai de trobar al meu amic. Els meus ulls es pintaven de vermell, la meva gola s'escanyava demanant saliva, els meus moviments eren lents i inflats: sentia com la meva sang cremava.

3. Plat típic del Marroc fet amb carn de vedella i verdura. El menjar es cou en àmfores de fang i al caliu de la cendra.

4. Beguda típica del Marroc.

*** **

En Klaus em va conduir fins una haima amb una tela blava que cobria l'interior. Hi havia un noi jove dret a fora observant com ens aproximàvem.

—Hi ha un tal Saïd aquí? —va preguntar en Klaus -

—Si, amics. Hi ha en Saïd —va contestar el jove mirant-lo fixament als ulls—. Us puc preguntar de quin país sou, amics meus?. Em va llençar una llambregada.

—Ell és irlandès —va contestar en Klaus— i jo soc alemany però fa molts anys que visc a Barcelona, a Catalunya.

—Ah!, que bé!..., casualitat!, aquí dins hi ha també una noia que és catalana —va dir el bereber—. Passeu, passeu amics, passeu...

Vam arraconar les cortines de la haima i vam descobrir quatre rostres que ens observaven en la semi-foscor. Un d'ells era el del meu amic Saïd, un altre era el rostre tosc d'un bereber del desert, el tercer era la cara innocent d'un jove pastor del país i el quart rostre era el d'ella, franc, ple, carregat de sang i de vida, dolç i tendre com la carícia més sincera, màgic i hipnòtic, misteriós com les veus del desert.

*** **

El dia següent, quart i últim dels meus jorns a Imilchil, ella ens va convidar a sopar. Va dir que faria una tajine a l'estil de Rissani, un oasis a la vora del desert. Ella havia conviscut durant dos anys amb la família del seu marit en aquell indret remot al sud del Marroc.

Al sopar érem molta gent. Hi havia aquell home de rostre tosc que havia vist el vespre anterior en aquella mateixa haima, un altre home corpulent amb un enorme bigoti, un jove prim i seriós amb cara poc expressiva, en Saïd, en Klaus, ella i jo.

Ella duia un vestit blau i un sha de colors ocres que li cobria sencera el rostre, exceptuant els ulls. Em vaig sorprendre a mi mateix al sentir-me commocionat per la seva bellesa. No deia res: feinejava silenciosa en un racó de la haima mentre els homes parlaven de diversos temes que jo no escoltava. La meva ment era a una altra dimensió: no mirava enlloc perquè si no l'hagués observat a ella. El meu cap era un núvol de

sentirs inconscients desperts, una bassa de sang que encara no s'atrevia a anomenar-se passió; el meu cor iniciava ja un ritme que mai més s'aturaria: aquell dia el diable havia entrat en mi amb una estranya forma i jo només pensava en acaronar-li les banyes.

—... És una dona exemplar, la Raquel —va dir una veu.

Vaig tornar a la realitat, vaig aterrar al món del que havia sortit per una porteta invisible. Ara estaven parlant d'ella: es deia Raquel.

—Com és que vius amb ells? —va preguntar en Klaus dirigint-se a la Raquel.

Ella va mirar-lo breument i anava a contestar, però l'home corpulent es va avançar.

—És l'esposa d'en Hassan, el meu germà, i vivim tots junts —va parlar l'home—. És una sort per una dona tenir un marit com el meu germà. Són molt feliços tots dos, però ella no vol tenir fills i això omple de pena a en Hassan.

—Si. És una pena —va continuar l'home del rostre tosc— encara que només és qüestió d'esperar. No es pot exigir res a una dona que encara no ha eixugat les llàgrimes.

—Quines llàgrimes? —vaig preguntar.

Es va fer un silenci. Els tres homes em miraven sense saber que respondre.

—Les llàgrimes de dona, ja se sap... —va contestar l'home corpulent—. Són ploraneres les dones.

Va somriure.

Vam sopar i vam xerrar sobre molts de temes. Vam intercanviar punts de vista i costums i vam gaudir de la companyia uns dels altres. Per mi va ser un sopar carregat d'emocions: quan parlava, sentia els ulls foscos de la Raquel clavats a la meva pell i quan restava en silenci i la mirava els seus ulls no abandonaven els meus.

Quan vam acabar el sopar, en Saïd va marxar perquè deia que se sentia l'estómac regirat, en Klaus també va decidir eixir de la haima perquè segurament intuïa la fortor que desprenien els seus peus. Els tres berebers van prendre el té i van sortir a fora perquè deien que tenien que arreglar objectes metàl·lics per vendre el dia següent. Vam quedar-nos sols a la llum d'una llàntia la Raquel i jo.

Ella s'havia descobert el rostre i mostrava la bellesa del seu nas petit i dels seus llavis molsuts i sensuals. Jo també duia un sha blanc embolicat al cap però tenia destapada la cara.

—L'estimes, al teu marit? —li vaig preguntar.

Va somriure. Em va servir més te.

—Saps que em vaig casar amb ell fa dos anys justos? Aquí... a Imilchil —va dir.

Sabia que encara no havia acabat de parlar, així que vaig sostenir el meu silenci amb paciència.

—L'estimava, però ara ja no ho sé —va dir amb veu molt fluixeta.

—Com és que no ho saps? —vaig preguntar estranyament interessat. Després de preguntar-ho em vaig sentir com un malalt. Em sobtava aquella curiositat irrefrenable— perdona. No volia...

—La vida és aquí molt diferent que a la meva cultura. No em puc acostumar a algunes coses, a més...

—A més?

Em va mirar profundament als ulls i va sospirar. Aquella mirada em va esquerdar el pit i d'ell van sortir tots els meandres d'aigües salvatges que es contenia amb prou feines dins meu.

—Sé que no és ell. Mai he respirat encara l'aroma vermell que busco.

Es va fer un silenci llarg i incòmode entre nosaltres. Finalment ella el va trencar.

—Saps el que fa que les dones musulmanes tinguin una sensualitat tan atractiva? —va preguntar-me.

—No, què ho fa? —vaig interrogar-me.

—Vols fer un joc? —em va dir aleshores.

Em va fer somriure, però vaig acceptar ràpidament participar en un joc. No sabia que aquell joc canviaria la meva vida.

—Cobreix el teu rostre amb el sha. Només vull veure els teus ulls. Jo faré el mateix —va explicar ella— els ulls transmeten moltes més coses que les paraules.

Van ser els darrers mots que va pronunciar. A partir d'aquell moment ella i jo vam endinsar-nos en un camí sense possible retorn. Des d'aquell instant, la meva vida seria ja per sempre diferent al que havia

Com un mar de silenci...

estat fins aleshores: vaig incorporar dins meu un sentiment que restava hivernat i que ara havia explotat en la seva màxima esplendor.

Vam restar en silenci mirant-nos un a l'altre fixament als ulls. Sentia que no podia apartar-los perquè el joc s'havia convertit en un repte. La meua lluita era aturar la respiració accelerada que cada cop s'apoderava més del meu pit, refrenar la tensió creixent que m'envaïa.

Els seus ulls foscos brillaven en la fosca: semblaven tranquils i pausats però no ho estaven. Pels ulls penetrava cap a l'interior del seu cos un foc furiós que cremava els seus òrgans, els seus conductes, la seva pell, el seu aire...

Agraïa tenir el sha cobrint la meua boca, perquè no podia aturar l'ingeriment malaltís de saliva i el constant respirar nerviós. Tan sols se'm veien els ulls però a través d'ells em sentia completament despulat i temia que ella captés a través de la meua mirada l'absolut trastorn, la follia que vivia el meu interior. Semblava tan impertèrrita a l'altre cantó de la haima!

Desitjava tan sols una cosa: que algú entrés a la tenda i ens interrompés. Volia aturar aquell joc foll que em turmentava els músculs i m'adoraria tot el cos. Al cap de deu minuts d'haver iniciat el joc sentia la tensió més gran que un ésser humà pot sentir i a més es tractava d'una tensió controlada: un doble esforç que em deixaria absolutament fatigat.

Eren deu minuts, però a mi em semblava una eternitat, un mai acabar. Experimentava com l'extrema dolçor, la bellesa més captivadora provocaven tal grau d'incertesa i caos dins meu. Em sentia apunt de perdre els estreps i desbocar-me en un atac de bogeria.

Quan l'home de rostre tosc ens va interrompre amb unes paraules que cap dels dos vam recordar mai, vam saber que ens estimaríem per sempre més.

*** **

Jo estava consternat i encara no era capaç d'articular frases amb sentit. Volia marxar d'allà, com fos, ràpidament!. La meua fatiga mental era extrema. Vaig fer el moviment: vaig aixecar-me mentre ella em deia que no me n'anés.

Estava dret. La vaig observar ràpidament: m'era ara impossible mantenir la seva mirada. Vaig arraconar la cortina blava i ella em va agafar del braç, em va acariciar la pell del meu canell i em va preguntar si ens tornariem a veure. Vaig tancar els ulls i vaig exhalar un sospir. Aleshores vaig sortir a l'exterior i em vaig encaminar cap al final del passadís de haimes.

Volia desaparèixer de la seva vista: en la meva ment mai s'ha concentrat tant fixament una idea. Sabia que ella havia sortit darrera meu de la haima i restava quieta al mig del passadís veient com marxava enllà.

—Hola Josh —els pastors i els comerciants em donaven la seva mà i m'oferien la seva hospitalitat— vine a prendre el te amb mi.

Els agraiïa la seva amabilitat però me n'acomiadava ràpid. Només pensava en ser capaç de girar la cantonada i desaparèixer de la vista d'ella. Finalment ho vaig aconseguir, però abans vaig mirar cap al fons del passadís i vaig veure la seva figura llunyana com em mirava. Vaig comprendre aleshores quin era el missatge que em volia comunicar el desert, quina era la veu del mar i l'esquitx de les onades.

Aquella nit ens vam trobar en una vella haima que algú havia deixat per nosaltres a un extrem del campament. Va ser la primera vegada que vam exhalar l'aroma vermell. Els nostres cossos nus es van enganxar sota la llum de la lluna i els nostres cors es van entrecreuar per sempre més. Vam fer l'amor com mai ningú ha fet: despullats, vius, apassionats sota una manteta de ratlles vermelles. Les roques tremolaven amb el nostre moviment repetitiu, la terra es movia sota els nostres cossos, els estels queien sobre la nostra pell descoberta. Aquella nit vaig besar fins i tot l'ombra de la Raquel.

*** **

Vam viatjar uns quants anys junts per Àsia i Europa i al final vam visitar la Cala dels Frares a la costa brava catalana i la gran planura de les roques Monjo a les terres de Connemara irlandeses. Vam recordar les experiències que havíem tingut en aquells llocs. Vam olorar la fragància del llor i de la mar salada del mediterrani i vam gaudir de la bellesa del trèvol irlandès i del perfum intens de la turba fosca de Connemara i des-

Com un mar de silenci...

prés... després ens vam estimar llargs anys en calma i en silenci. El nostre amor apassionat va esdevenir amor pausat però ferm, amor sincer, cristallí com les basses entre les roques després de la pluja, fresc com la terra humida quan es fa un cau al sol, va ser un amor com el que tots somniem quan som joves.

*** **

Soc vell i tinc ara molt de temps per pensar en les baixades i els pendents que ha experimentat la meua vida, les raconades obagues i els espais de llum ampla. Soc aprop d'endevinar quin és el veritable secret de l'existència: ara que ja no em queda gaire temps per respirar i per deixar plorar els ulls quan pelo ceba, sento ben aprop, en l'aixopluc calent del meu pit, la clau que obre totes les portes. En la meua somnolència física és quan gaudeix de més salut la ment. Potser m'hauria de sentir corprès i preocupat perquè el temps és escàs i ja no em quedaran dies per entendre del tot com estan lligades les coses en aquest món, però la veritat és que el meu esperit sent la pau més plàcida i l'harmonia més mansa que un home pot sentir.

En la meua observació calma he après a entendre el tarannà dels núvols foscos quan s'acosten a poc a poc des de la línia de l'horitzó, o del vent quan bufa aspre a través de les muntanyes, o de la mar excessivament calma a última hora de la tarda... Soc genet de la meua terra: la creu dels nòmades del desert m'és útil ja per fi. Quan aquella última nit a Imilchil, la Raquel me la va penjar del coll bufant suaument sobre les meves parpelles tancades, vaig prometre que algun dia aprendria a utilitzar-la. A través del petit cercle observo el cel i les constel·lacions cada nit i en la llunyania endevino el somriure franc dels ulls de la Raquel que m'acompanyen en les guspines de les estrelles.

*** **

Ja fa dies que va marxar. Era feliç al meu costat però la melangia de les costes salvatges i de la mar que la va veure néixer s'anava aguditzant amb els anys i encara que jo li digués sempre que podíem anar a construir la

nostra llar allà on ella desitgés, sabia de sobres que mai la podria acompanyar. Mai podria deixar de sentir el tacte de la meva terra negra, l'aroma intens de la turba que es torna llot quan cau aigua del cel. Hagués plorat pels prats verds de pastures i per les petites casetes de pedra: aleshores la melangia hagués estat meva.

*** **

Diuen les foques que s'acosten per la platja de Tra na Rosann que existeix en un indret càlid més al sud una badia minúscula coronada d'unes roques que semblen pregar mirant al mar. Les pinyoques dels pins cauen sobre els esquixos de les onades quan aquestes canten belles tonades a la terra. Diuen que quan es pon el sol, l'aire es torna missatge de bonança i el vent entona suau el seu esbufec. Aleshores, entre el dringar musical de les aigües, apareix el perfil d'una figura que mostra les seves formes en el contrallum del cel de colors. La figura somriu en silenci mentre deixa que les gotes rellisquin juganeres pel seu cos i la impregnin del gust de sal. Després, quan ha acomiadat les últimes llums del dia, diuen que entona amb la seva veu dolça i prolongada i canta amb el llenguatge de les aigües un poema d'amor. Els peixos de les profunditats, les belles sirenes, els crancs dels roquissars i les aus del cel: tots ho saben; Tots coneixen a qui canta la Raquel.

